

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **TEMPLUM -společenské hry s.r.o.** se sídlem Radlická 49, Praha 5, zastoupeného JUDr. Kateřinou Seidlovou, advokátkou se sídlem Ostrovského 3, Praha 5, proti žalovanému **Energetickému regulačnímu úřadu**, se sídlem Masarykovo náměstí 91/5, Jihlava, proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 22. 9. 2010, č. j. 01307-31/2010-ERU, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 8. 2011, č. j. 62 A 7/2011 - 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Kateřině Seidlové **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 2880 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) usnesením ze dne 14. 6. 2011, č. j. 62 A 1/2011 – 63, odmítl jako nepřípustnou (podle § 68 písm. b) ve spojení s § 46 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; dále jen „s. ř. s.“) žalobu, kterou žalobce

napadl rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 22. 9. 2010, č. j. 01307-31/2010-ERU. Žalobce brojil proti tomuto usnesení podáním, jež krajský soud vyhodnotil jako kasační stížnost. Usnesením ze dne 19. 7. 2011, č. j. 62 A 1/2011 – 88, vyzval krajský soud žalobce mimo jiné k úhradě soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti, a to ve lhůtě 14 dnů od doručení tohoto usnesení, a současně jej poučil o následcích nezaplacení soudního poplatku. Toto usnesení bylo žalobci doručeno dne 31. 7. 2011, stanovená lhůta tedy uplynula dne 14. 8. 2011 (resp. 15. 8. 2011, tedy nejbližší následující pracovní den). Vzhledem k tomu, že soudní poplatek nebyl v dané lhůtě zaplacen, zastavil krajský soud podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) řízení o kasační stížnosti, a to usnesením ze dne 16. 8. 2011, č. j. 62 A 7/2011 – 21, které bylo žalobci doručeno dne 26. 8. 2011 (a téhož dne i nabylo právní moci). Proti tomuto usnesení o zastavení řízení o kasační stížnosti podal žalobce kasační stížnost, jež je předmětem nynějšího řízení.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[2] Žalobce (dále též „stěžovatel“) v kasační stížnosti namítá, že již dříve bylo rozhodnuto o jeho osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel odkazuje na svá podání ze dne 14. 8. 2011, v nichž žádal o odpuštění soudního poplatku 3000 Kč, ustanovení advokáta, odpuštění poplatku za návrh na předběžné opatření, o prodloužení lhůt a o prominutí případně zmeškaných lhůt. Stěžovatel zdůrazňuje, že za těchto okolností nebylo možno řízení zastavit, a proto navrhuje zrušení, resp. změnu napadeného usnesení. Stěžovatel v kasační stížnosti podává *„podnět ke zrušení závadného rozhodnutí“* dle § 210a o. s. ř. a dále *„z procesní opatrnosti opakuje úkony podání ze dne 14. 8. 2011“* , žádá *„o prodloužení lhůty/lhůt č.j.-88“* a o prominutí případného zmeškání lhůt dle § 58 odst. 1 o. s. ř. Stěžovatel se totiž dle svých slov vinou kriminality PRE nachází bez elektrického proudu, bez osvětlení i adekvátního technického vybavení – nelze se tedy divit, pokud by snad nějaký úkon nevykonal či něco přehlédl.

[3] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že mu není znám obsah stěžovatelova podání ze dne 14. 8. 2011, nicméně v dané věci nelze přehlédnout, že krajský soud zastavil řízení o kasační stížnosti proti usnesení, kterým byla odmítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného v soukromoprávní věci. Taková žaloba je nepřípustná, stěžovatel byl důkladně poučen o tom, že rozhodování předmětné věci náleží obecným soudům. V tomto případě představuje kasační stížnost postup k ochraně práv stěžovatele, který zjevně nemůže být úspěšný. I v případě, že by nedošlo k zastavení řízení z důvodu neuhrazení soudních poplatků, Nejvyšší správní soud by nepochybně kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů [§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.] a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[5] Je-li předmětem řízení před kasačním soudem rozhodnutí, kterým bylo řízení zastaveno, zde z důvodu nezaplacení soudního poplatku za kasační stížnost [§ 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích], přichází v úvahu důvod kasační stížnosti pouze dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[6] Nejvyššímu správnímu soudu v takovém případě přísluší zabývat se toliko tím, zda krajský soud postupoval v souladu se zákonem, zastavil-li řízení o kasační stížnosti pro nezaplacení soudního poplatku (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2009, č. j. 6 Ads 113/2009 – 43; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 24/2004 – 49 (publ. pod č. 427/2005 Sb. NSS) „[p]*od „nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo zastavení řízení" ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spadá také případ, kdy porušení procesního předpisu mělo nebo mohlo mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo zastavení řízení*".

[7] Zásadním tvrzením stěžovatele, jež lze podřadit pod přípustný důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., je námitka, podle níž byl stěžovatel od poplatkové povinnosti již dříve osvobozen, a proto bylo rozhodnutí krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku nezákonné. Stěžovatel v kasační stížnosti neoznačil rozhodnutí, kterým podle něj bylo rozhodnuto o jeho osvobození od soudních poplatků. Z obsahu soudního spisu však lze dovodit, že měl zřejmě na mysli usnesení krajského soudu ze dne 8. 6. 2011, č. j. 62 A 1/2011 - 54 (neboť žádné jiné rozhodnutí krajského soudu vztahující se k osvobození od soudních poplatků se v soudním spisu nenachází), kterým byl stěžovatel v průběhu řízení o žalobě osvobozen od soudního poplatku. Otázkou, kterou je třeba zodpovědět, je, zda osvobození od soudního poplatku přiznané shora označeným usnesením krajského soudu se vztahovalo i na řízení o kasační stížnosti proti usnesení o odmítnutí žaloby (tuto pozici zastává stěžovatel), či pouze na řízení o této žalobě (tímto názorem byl zjevně veden krajský soud).

[8] Shora předestřenou otázku řešil Nejvyšší správní soud již dříve, a to např. v rozsudku ze dne 9. 12. 2009, č. j. 3 As 18/2009 – 171. Zde mimo jiné zkoumal, zda lze na osvobození od soudních poplatků vztáhnout závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu obsažené v jeho usnesení ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 – 117 (publ. pod č. 1460/2008 Sb. NSS), podle nějž „[u]*stanoví-li ve správním soudnictví v řízení o žalobě krajský soud účastníku řízení zástupcem advokáta (§ 35 odst. 8 s. ř. s.), je takto ustanovený advokát oprávněn zastupovat účastníka řízení také v řízení o kasační stížnosti a v zastoupení účastníka řízení také kasační stížnost podat*". Přesto, že usnesení rozšířeného senátu pojednává o otázce pokračování zastoupení ustanoveným zástupcem, Nejvyšší správní soud vážil, zda tyto závěry nedopadají i na oblast osvobození od soudních poplatků, neboť se jedná o instituty sledující totožný účel, totiž umožnit přístup k soudu i těm osobám, pro které by bylo domáhání se svých veřejných subjektivních práv z finančních důvodů jinak nereálné. Nejvyšší správní soud ve shora označeném rozsudku dovodil, že závěry usnesení rozšířeného senátu na institut osvobození od soudního poplatku nedopadají, neboť poplatkové povinnosti podléhá určitý právní úkon, tedy jednotlivé podání. Splnění této povinnosti, resp. podmínky osvobození od ní, je proto nutno zkoumat jako jednu z podmínek řízení u žaloby i u kasační stížnosti samostatně. Důvodem, v němž je nutno spatřovat odlišnost od principů stanovených ve vztahu

k ustanovení zástupce, je zejména zcela jasně a explicitně formulovaná zákonná konstrukce poplatkové povinnosti jako takové.

[9] Podle § 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích, se soudní poplatky vybírají *za řízení před soudy České republiky*, a to *z úkonů* uvedených v sazebníku poplatků. V položce 14a bodu 2. přílohy tohoto zákona se uvádí „*Za žalobu nebo jiný návrh na zahájení řízení ve věcech správního soudnictví...*“, v položce 15 přílohy pak „*Za kasační stížnost...*“.

[10] Nejvyšší správní soud pak ve vztahu k citovanému ustanovení zákona o soudních poplatcích ve shora označeném rozsudku vyložil, že „*zpoplatněno je sice – obecně vzato – řízení před soudem, jakékoli úvahy o možných interpretacích tohoto pojmu jsou však vyloučeny navazující specifikací, podle níž podléhají poplatkové povinnosti jednotlivé „úkony“, a to zvlášť „žaloba nebo jiný návrh na zahájení řízení ve věcech správního soudnictví“ a zvlášť „kasační stížnost“. Zákon o soudních poplatcích tedy naprosto zřetelně vychází z pojetí, podle kterého se řízení vede o konkrétním podání a poplatkové povinnosti tedy podléhá každé takové podání zvlášť*“.

[11] Krajský soud tedy nepochybil, pokud splnění poplatkové povinnosti zkoumal i ve vztahu k podané kasační stížnosti a v důsledku jejího nesplnění řízení o kasační stížnosti zastavil.

[12] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že si je vědom skutečnosti, že podle úpravy účinné v době vydání tohoto rozsudku [§ 36 odst. 3 s. ř. s. ve znění účinném od 1. 1. 2012] se přiznané osvobození od soudních poplatků vztahuje i na řízení o kasační stížnosti. Úkolem Nejvyššího správního soudu je však posoudit, zda bylo v nyní souzené věci řízení o kasační stížnosti zastaveno zákonným způsobem, tedy podle předpisů účinných v době rozhodování krajského soudu (příp. dle ustálené judikatury). Jak vyplývá ze shora uvedeného, kasační stížností napadené usnesení krajský soud opřel o v době jeho rozhodování účinné normy, které správně aplikoval a nemohl proto v tomto ohledu zatížit své rozhodnutí nezákonností.

[13] Stěžovatel dále namítá, že v podání ze dne 14. 8. 2011 žádal o *odpuštění* soudního poplatku ve výši 3000 Kč (stěžovatel má zřejmě na mysli žádost o osvobození od soudního poplatku). Pokud by stěžovatel skutečně takový úkon učinil a ten by došel krajskému soudu před nabytím právní moci usnesení o zastavení řízení (tj. 26. 8. 2011), bylo by nutno toto usnesení podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích zrušit. Stěžovatelovo tvrzení však nemá oporu v soudním spise, neboť v něm nelze nalézt žádné podání (a tedy ani žádost o osvobození od soudních poplatků) ze dne 14. 8. 2011. V soudním spise se nenachází ani žádné jiné podání obdobného obsahu předcházející právní moci usnesení o zastavení řízení o kasační stížnosti. Krajský soud při svém rozhodování o soudních poplatcích vychází především z obsahu spisu. Stěží tak mohl přihlédnout k tvrzené žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků, pokud žádná taková žádost ve spise nebyla založena. I v tomto ohledu tedy krajský soud postupoval správně.

[14] Co se týče stěžovatelova *podnětu ke zrušení rozhodnutí* podle § 210a o. s. ř., tedy k využití autoremedury a zrušení napadeného usnesení přímo krajským soudem, lze konstatovat toliko, že citované ustanovení občanského soudního řádu nelze v řízení před

soudy ve správním soudnictví za žádných okolností využít. Za prvé, § 64 s. ř. s. sice stanoví přiměřené použití občanského soudního řádu pro řízení ve správním soudnictví, odkazuje ovšem pouze na ustanovení části prvé a části třetí tohoto předpisu – stěžovatelem zmiňovaný paragraf se však nachází v jeho části čtvrté. Za druhé, použití tohoto ustanovení brání již jeho samotná podstata, neboť upravuje postup soudu prvního stupně po podání odvolání, tedy řádného opravného prostředku proti rozhodnutí soudu v civilním soudnictví. Řízení ve správním soudnictví však řádný opravný prostředek proti rozhodnutí krajských soudů (resp. Městského soudu v Praze) nezná. Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem a na řízení o něm tedy nelze stěžovatelem dovolávané ustanovení občanského soudního řádu aplikovat.

[15] V závěru kasační stížnosti stěžovatel zopakoval svou žádost o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku a současně *z procesní opatrnosti* požádal o prominutí případného zmeškání lhůt. K prvé z obou žádostí Nejvyšší správní soud konstatuje následující: Lhůta k zaplacení soudního poplatku je lhůtou soudcovskou. Podle § 40 odst. 5 s. ř. s. „[n]*estanoví-li zákon jinak, může předseda senátu z vážných omluvitelných důvodů na žádost zmeškání lhůty k provedení úkonu prominout. Žádost je třeba podat do dvou týdnů po odpadnutí překážky a je třeba s ní spojit zmeškaný úkon. Lhůtu určenou soudem může obdobně předseda senátu také prodloužit*“.

[16] Ze znění tohoto ustanovení plyne, že u lhůty soudcovské soudní řád správní připouští jak možnost jejího prodloužení, tak i možnost prominutí zmeškání. Prodloužení lhůty k provedení úkonu nicméně logicky přichází v úvahu jen tam, kde dosud běží řízení, v němž měl být úkon proveden. Ve vztahu k zaplacení soudního poplatku zákon o soudních poplatcích disponuje specifickou úpravou [§ 9 odst. 7 cit. zákona], která připouští zaplacení soudního poplatku i po zastavení řízení. Ve věcech správního soudnictví však jen pokud je poplatek zaplacen dříve, než usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci. V daném případě se tomu tak nestalo. Rozhodnutí o zastavení řízení nabylo právní moci dne 26. 8. 2011 a tím ze zákona poplatková povinnost zanikla. Zanikla-li poplatková povinnost, nepřichází vůbec v úvahu prodloužení lhůty určené soudem k zaplacení soudního poplatku a o této žádosti stěžovatele tak není možno vůbec rozhodnout (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2007, č. j. 2 As 15/2007 – 52). Ze stejného důvodu nelze projednat ani stěžovatelovu žádost o prominutí zmeškání lhůt k provedení blíže neurčených úkonů, a to nehledě na skutečnost, že § 40 odst. 5 s. ř. s. přikazuje se žádostí o prominutí zmeškání úkonů spojit zmeškaný úkon – vylučuje tedy podání blanketní žádosti o prominutí zmeškání lhůt, jak učinil stěžovatel.

V. Závěr

[17] Nejvyšší správní soud shledal námitky stěžovatele nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 s. ř. s.], zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou [§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.].

[18] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti,

neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[19] Stěžovateli byla krajským soudem ustanovena zástupkyní pro řízení o kasační stížnosti advokátka JUDr. Kateřina Seidlová; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát [§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud ustanovené advokátce přiznal odměnu za zastupování podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, spočívající v odměně za jeden úkon právní služby v částce 2100 Kč a v náhradě hotových výdajů v částce 300 Kč; celkem tedy 2400 Kč. Úkon, za nějž byla ustanovené advokátce přiznána odměna, spočíval v převzetí zastoupení v řízení o kasační stížnosti. Ze soudního spisu (č. l. 37-40) totiž vyplývá, že advokátka po svém ustanovení vyvíjela aktivitu směrem k účinnému hájení práv stěžovatele v řízení, pokoušela se jej (byť neúspěšně) kontaktovat za účelem vyžádání potřebných listin a poskytnutí vyjádření k napadenému usnesení.

[20] Protože ustanovená advokátka je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 480 Kč, odpovídající dani, kterou je advokátka povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty [§ 57 odst. 2 s. ř. s.]. Ustanovené advokátce se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 2880 Kč. Tato částka bude zástupkyni vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. ledna 2012

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu